

15.9.2026

Besparingar och ökad produktivitet genom minskad sjukfrånvaro och färre invalidpensioner

Keva vill göra de politiska beslutsfattarna uppmärksamma på kostnaderna för sjukfrånvaro och arbetsoförmåga i den offentliga sektorn samt på sådana åtgärder med vilka kostnaderna kan hanteras och minskas.

Keva hoppas att partierna och de politiska beslutsfattarna ska utnyttja upprätthållande av arbetstagarnas arbetsförmåga, minskning av sjukfrånvaro och främjande av bästa praxis inom arbetsmiljöledning som ett centralt sätt att förbättra de offentliga finanserna under den riksdagsvalperiod som börjar 2027. Detta förutsätter att bästa praxis inom arbetsmiljöledning ska bli allmänt etablerad på arbetsplatserna inom både den offentliga och privata sektorn. I Finland behöver kostnaderna till följd av sjukfrånvaro och arbetsoförmåga som försämrar arbetsproduktiviteten följas upp på hög politisk nivå, och konkreta politiska och numeriska mål ska ställas upp för att påverka frånvaron och kostnaderna. I synnerhet frågor kring psykisk hälsa i arbetslivet samt en övergripande utveckling av rehabilitering som påverkar arbetsförmågan ska lyftas fram som föremål för särskilda utvecklingsinsatser.

Bästa praxis inom arbetsmiljöledning kan spara hundratals miljoner euro

De direkta kostnaderna för arbetsoförmåga uppgår enbart i kommunsektorn till drygt en miljard euro per år. De årliga kostnaderna för arbetsoförmåga i den offentliga sektorn – kommunsektorn, välfärdsområdena, staten och den evangelisk-lutherska kyrkan – beräknas ha varit 1,5 miljarder euro i direkta kostnader för arbetsgivarna 2025. Majoriteten av detta orsakas av kostnader för sjukfrånvaro. Summan ökar avsevärt när indirekta kostnader, såsom förlust av produktivitet, kostnader för vikarier, övertid och hantering av sjukfrånvaro beakta

2025	Sjukfrånvaro	Invalidpensionsavgifter	Företags- hälsovården	Olycksfalls- försäkring	Totalt
Offentliga sektorn	1042 mn €	196 mn €	172 mn €	108 mn €	1518 mn €
Kommunsektorn	449 mn €	94 mn €	76 mn €	55 mn €	674 mn €
Välfärdsområdena	425 mn €	65 mn €	56 mn €	26 mn €	575 mn €
Staten	152 mn €	37 mn €	35 mn €	23 mn €	248 mn €
Kyrkan	16 mn €	-	5 mn €	4 mn €	25 mn €

De uppskattade kostnaderna baserar sig på en modell där kostnadsuppgifterna i materialet kan beräknas för hälften av de försäkrade. Den totala summan har beräknats utifrån detta genom att sätta kostnadsandelen i proportion till arbetsgivarens storlek. Pensionssystemet för den evangelisk-lutherska kyrkan har ingen invalidpensionsavgift och därför visas där invalidpensionsutgiftens relation till lönesumman och respektive arbetsgivares relativa andel av hela pensionssystemets invalidpensionsutgift.

Sjukfrånvarokostnaderna är en mycket betydande kostnadspost som till och med överstiger invalidpensionerna. Betydande besparingar kan genom förnuftiga åtgärder också göras i dem. Många kommuner och välfärdsområden har uppnått besparingar i miljonklass genom att utnyttja bästa praxis för arbetsmiljöledning. De viktigaste åtgärderna har varit en modell för tidigt stöd, förebyggande insatser för arbetsförmågan, ett effektivt och fungerande samarbete med företagshälsovården, olika stödåtgärder för arbetet, arbetstidsarrangemang och anpassning av arbetet samt säkerställande av och stöd för chefernas kompetens inom arbetsmiljöledning.

15.9.2026

Organisation	Åtgärder	Centrala resultat	Ytterligare information
Björneborgs stad	Ersättande och anpassat arbete	Frånvaro relaterad till arbetsförmågan minskade med 5,8 % 70–80 personer utförde ersättande och anpassat arbete Ökning i antal dagar (under 2 år): 1 000 dagar Kostnadsbesparing på nästan 850 000 euro	Minna Setälä drabbades av psykisk ohälsa och Anton Pohjaslahti bröt benet – bådas arbetsliv fick en oväntad vändning, och Björneborgs stad sparade 850 000 euro
Välfärdsområdet Siun sote	Arbetsmiljöledning på ledningens agenda Man satsar på arbetsmiljöledning och effektivt företagshälsovårdssamarbete, och resultaten följs regelbundet	Frånvaro relaterad till arbetsförmågan minskade med 5,8 % Företagshälsovårdens kostnader minskade med 10 %	En positiv spiral i arbetsmiljöledning börjar i ledningen
Joensuu stad	Verktyg för cheferna att följa upp frånvaro och utbildning samt en modell med arbetshälsopartner Anpassning av arbetet, deltidslösningar, yrkeskarriärvägar Granskning av effekten av företagshälsovårdens tjänster	Sjukfrånvaron har minskat med cirka 45 % från 2022 till 2025 (i förhållande till årsverken) Arbetsstillfredsställelsen har utvecklats positivt Personalomsättningen har hållits på en måttlig nivå	I Joensuu leds arbetsförmågan genom dialog och framförhållning
Välfärdsområdet Oma Häme	Målmedvetet samarbete Harmonisering av praxis för arbetsmiljöledning Förnyelse av kulturen kring arbetsmiljöledning	Sjukfrånvaron har minskat med i genomsnitt 2,4 dagar per årsverke under året – i vissa arbetsenheter med upp till en fjärdedel Minskad sjukfrånvaro har beräknats ge besparingar på upp till 540 000 euro	Förändringen i kulturen kring arbetsmiljöledning minskade sjukfrånvaron inom hemvården
Norra Savolax välfärdsområde	Modell för ersättande arbete Tjänst för att söka lämpligt arbete I samband med välfärdsområdesreformen inleddes företagshälsovården på ny basis	Över 4 500 dagar med ersättande arbete (2023) Ersättande arbete gav besparingar på 1,6 miljoner e I företagshälsovårdens kostnader sparades 1,3 mn	I Norra Savolax välfärdsområde är arbetshälsan en fråga för alla
Kymmenedalens välfärdsområde	Öppen diskussionskultur Samarbete mellan ledningen och personalens representanter Stärkande av chefsarbetet och introduktion Stöd för psykisk hälsa med kortterapi Arbetshälsoplaner i enheterna Flexibla lösningar för partiellt arbetsföra personer	Sjukfrånvaron har minskat: -1 dag/arbetstagare Ersättande arbete gav besparingar på över 500 000 euro Personalomsättningen har minskat: 5,9 % → 4,6 % Personalupplevelsen (eNPS) har ökat: 0 → 33	Ledning av arbetsförmåga stärker en positiv medarbetarupplevelse.

Orsaker till invalidpensionering

Totalt 5 207 arbetstagare gick i invalidpension från anställning i den offentliga sektorn. Sjukdomar i rörelseapparaten var den vanligaste orsaken till arbetsoförmåga (hos 1 948 personer) och utgjorde 37,4 (35,0) procent av de primära sjukdomarna hos de personer som gått i invalidpension. På grund av psykisk ohälsa gick 1 584 arbetstagare i den offentliga sektorn i pension, vilket var 3,0 procent mindre än året innan. Psykisk ohälsa var den primära orsaken till invalidpensionering i 30,4 (32,8) procent av fallen. År 2025 gick totalt 16 297 arbetstagare i pension från den offentliga sektorn. Majoriteten gick i ålderspension.

Långa sjukfrånvaroperioder föregår i allmänhet invalidpensionering. Sjukdomar i rörelseapparaten har traditionellt också varit den vanligaste orsaken till längre sjukfrånvaro i den offentliga sektorn. Under de senaste åren har dock psykiska störningar gått förbi sjukdomar i rörelseapparaten både när det gäller antalet insjuknade personer och sjukdagar som ersatts. Detta har påverkats av både en tydlig minskning av förekomsten av sjukdomar i rörelseapparaten och en ökning av förekomsten av psykiska störningar.

Prenumerera på Kevas meddelande till beslutsfattare till din e-post

Keva tillhandahåller beslutsfattare och samhällspåverkare aktuell information om frågor som rör arbetsmiljöledning som underlag för beslut. Före valet kommer Keva att ta fram olika statistik- och forskningspublikationer om pensionering, arbetshälsa och arbetsmiljöledning som gäller arbetstagarna i den offentliga sektorn. Om du vill hålla dig uppdaterad om frågor kring arbetsförmågan kan du prenumerera på

15.9.2026

Kevas regelbundet utkommande e-postmeddelande till beslutsfattare på adressen:

<https://www.keva.fi/sv/detta-ar-keva/for-media-och-intressenter/>

Ytterligare information: Ledande expert **Ismo Kainulainen**, tfn 050 517 3594, ismo.kainulainen@keva.fi

En av Kevas lagstadgade uppgifter är att minska risken för arbetsförmåga bland arbetstagarna i den offentliga sektorn. Keva genomför denna uppgift genom att hjälpa arbetsgivare i den offentliga sektorn att bygga upp och utveckla processer för arbetsmiljöledning och företagshälsovårdssamarbete. Keva erbjuder arbetsgivarna i den offentliga sektorn digitala tjänster för arbetsmiljöledning, data och analyskompetens som gör det möjligt att förutse risker för arbetsförmåga och att välja och vidta resultatinriktade åtgärder på olika koncernnivåer.

